



مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد



۲۰۱۸/۱۰/۱۴

عزیزالله کهگدای

یادداشت‌های مرحوم حافظ نور محمد کهگدای (قسمت ۳۳)

پل مستحکم نیلاب که بالای دریای پنجشیر آباد شده است بروز چهارشنبه ۱۷ شوال ۱۳۲۹ قمری مطابق ۱۹۱۱م با نطق امیرحبیب الله خان افتتاح گردید. این پل به انجینری مستر هالیدی انگلیسی ملازم دولت افغانستان به صورت پخته اعمار گردیده است.

تمدید آب آشامیدنی برای اهالی کابل از دره پغمان با مستر بلز اسکاتلندی ملازم ماشین خانه در سال ۱۳۲۸ق مطابق ۱۹۱۰م تجویز شد که برای رفای اهالی کابل آورده شود. بنابر آن برای مصارف و تمدید نل آب از پغمان الی کابل، یک لک و پنجاه کلدار تخصیص داده شد.

بیهقی: شهریست از ضمایم قندها، نزدیک محله اندراب و مردم آنرا مقرنیز گویند. مردم نیک سیرت و دانشمند از آنجا برخاسته اند مانند **ابوبکر احمد بیهقی** استاد سلطان محمود غزنوی و صاحب سنن کبیر و سید حسین و هر دو برادرانش، سید حسن و سید محمد امین معروف به میر اوسی که هرسه بزرگواران در کشمیر دفن اند، کتاب تاریخ جامع و مستندی از اوست.

میمنده: این شهر الحان بقدر دهی کوچک باقی مانده، در جنوب کوهستان سنبل که نزدیک زمین داور واقع شده است. **حسن میمنده** و احمد بن حسین وزرای سلطان محمود غزنوی از آنجا برخاسته اند که صاحبان رسوخ و در امور سیاست و علوم متداوله استاد زمان بودند.

مهتر: این شهر مذهبی را سلطان محمود در ۴۰۹ فتح و بت بزرگ و زرین را که دارای ۹۸ هزارمقال طلا بود، شکسته از بین آن یک دانه یاقوت بزرگ یافت که ۴۵۰ مقال وزن داشت. سلطان هفت بار برای انهدام بت خانه ها به هند رفت. راجه جیپال را با ۱۵ نفر پیرو برادرو پنج هزار دیگر را بقتل رسانید، حمایل گردن جیپال که ۱۸۰ هزار دینار قیمت داشت با خود به غزنین آورد.

محله علی آباد: علی آباد نزدیک زیارت سخی در کابل که در دامنه کوه موقیعت دارد ملکیت مختارالدوله بن اشرف الوزراء سردار شاه ولی خان است که از طرف شاه زمان بخشش گرفته بود که بعداً به پسرش غلام احمد به میراث رسیده بود. او زمین مذکور را برای پسران خود، غلام سرور، غلام نبی، غلام مصطفی، غلام رسول و غلام حبیب داده بود. امیر عبدالرحمن خان بنابر علی، قلعه، باغ و اراضی اطراف علی آباد را از ایشان گرفته، ضبط کرد. در ۱۲۹۸ش حکومت وقت ناحیه مذکور را به پاس خدمات استرداد استقلال به اعلیحضرت محمد نادرشاه، بخشید. نادرشاه بجای آن عمارت سه منزله بنام «**رفقی سناتوریم**» از پول شخصی خود آباد کرد. شفاخانه مذکور برای ۶۰ مریض بستر و لوازم مکمل تهیه نمود و باغ بزرگی برای مریضان در مقابل شفاخانه احداث کرد.

اوپیان: بسال ۳۲۹ میلادی که اسکندر مقدونی به کابل آمد سپس عازم کاپیسا در شمال کابل شد و شهری به نام «اسکندریه قفقاز» در اوپیان حوالی چاریکار بناء کرد.

باغ زنانه شهرارا: این باغ را عمه ظهرالدین محمد بابرشاه بنیانگزار سلسله گورگانیان هند در قرن ۱۶م بنام شهرآرا دختر بابر ساخت. چند قرن نام این باغ نبوده به فراموشی سپرده شده بود، تا اینکه امیر عبدالرحمن آن را در اوایل قرن ۱۹م دوباره ترمیم و باغ و عمارت آنرا برای استفاده و پذیرایی مهمانها و اشخاص مهم مساعد ساخت و محل سرگرمی و میله خانم ها از سرگرفته شد. امیر معاهدات مهم و تاریخی که در مورد خروج عساکر انگلیس از افغانستان است در همین جا به امضاء رسانید.

د پانو شمیره: له ۱ تر ۲

افغان جرمن آنلاين په درنیت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکنی د لیکنیزې بنې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له الیرلو مخکې په خیر و لولئ

آهنگران این شهر زیبا در مرکز افغانستان در علاقه غور واقع بود و یکی از شهرهای معمور، خوش آب و هوا و خوب ترین بلاد افغانستان در دوره اسلامی شمرده میشد، متأسفانه آنجا را جنگهای بیگانه گان ویران ساخت.

اسکندریه قفقاز : نام شهری بود در نواحی علاقه جات کوه دامن حالی در ادوار کهن موقیعت داشت و اسکندر کبیر آن را بسیار عالی آباد کرده سراسر آباد و شاداب بود اکنون بکلی از بین رفته است .

انطاکیه: موضعی در حوالی شهر «**مرو**» قدیم که از جمله قدیمترین بلاد تاریخی و آباد افغانستان بشمار میرفت . شخصی بنام «**اتیوخ سوتر**» آنرا در اوایل قرن سوم قبل از میلاد بنا کرده بود.

بروفان: شهرکی آباد و معمور که توسط اعراب در اوایل اسلام در جوار شهر بلخ «**ام البلاد**» قدیم اعمار نموده بودند، شهرک متمدن و آباد بود ولی متأسفانه در اثر جنگها منهدم و از بین رفت .

تاق: یکی از شهرهای کوچک و مستحکم عسکری بود که در نزدیکی زرنج «**سیستان**» واقع شده تا ظهور مغل معمور و آباد بود و در اثر تهاجم جهان کشایان به حیات این شهر خاتمه دادند.

ده یک: قریه ایست خوش آب و هوا در غزنی که اقوام آن اندر لکن خیل میباشند، در این قریه کاریزیست که آب فراوان و زلال دارد از اینرو مردم ده یک آن را کاریز «**نیلاب**» می نامند. اکنون ده یک محله بزرگی شده و مرکز علاقه داری ده یک می باشد. در بالای تپه عمارت مخروبه است که روزگاری محل استراحت و تفریحگاه سلطان بود. قبر سلطان شهاب الدین غوری پادشاه مدبر و مدنیت پرور نیز در همین قریه است که مشهور و معروف است .

جان قره: حکومتی شیرین تگاب را مردم در قدیم «**جان قره**» می گفتند. در این حکومتی **تورکول و بنوج** دو قریه است که در بین شان خواجه ظهرالدین «**پاریا پی**» قرار دارد. به لفظ سابقه ترکستانی این حد را «**پاریاب**» میگفتند و عوام نیز به همین نام یاد میکردند. یاقوت حموی این شهر را داخل خراسان نمود، بعداً «**پاریاب**» به **فاریاب** تبدیل گردید این شهر در ۶۱۷ ق بدست مغلها ویران گردید سپس بجای شهر فاریاب، شهر جدید **دولت آباد** را بنا نمودند

«پایان قسمت ۳۳»